

Az Ordacsehi berek (HUDD20036)

kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

fenntartási terve

Csopak
2014.

Támogatási határozat azonosítója
1536230576

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

8229 Csopak, Kossuth utca 16.
Telefon: +36 87 555 260
Fax: +36 87 555 261

Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft.

8600 Siófok, Batthyány u. 1.
Tel.1.: 84 / 310-803
Tel.2.: 84 / 313-346
Fax: 84 / 317-002

Felelős tervező
Rozner György

Vezető szakértők
Petróczi Imre (természetvédelem)
Rozner György (agrár)

Közreműködő szakértők
Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.:
Dr. Molnár Gábor, Fekete-Páris Judit, Egerszegi Zita, Magyarfalvi Attila

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság:
Barcza Ákos, Barcza Gábor, Békássy Gábor, Dr. Cservenka Judit, Kenéz István, Korbély Barnabás, Magyar Máté, Megyer Csaba, Mészáros András, Nagy Attila, dr. Nagy Lajos, Selyem Anikó, Simon Pál, Sinka Gábor, Szabó Attila, Szerdahelyiné Bohák Mária, Szinai Péter, Tóth Szabolcs, Vers József, Vókó László

© Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	4
1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név.....	5
1.2. Azonosító kód.....	5
1.3. Kiterjedés.....	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	5
1.4.1. Jelölő élőhelyek.....	5
1.4.2. Jelölő fajok	5
1.5. Érintett települések	5
1.6. Egyéb védetség kategóriák	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások	7
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	7
1.7.2. Településrendezési eszközök	7
1.7.3. Körzeti erdőtervek és erdőtervek	7
1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és erdőtervek.....	7
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	8
1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv	8
1.7.7. Egyéb tervek.....	8
1.7.8. Jogerős engedélyek	8
2. Veszélyeztető tényezők	9
3. Kezelési feladatok meghatározása	12
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	12
3.2. Kezelési javaslatok	12
3.2.1. Élőhelyek kezelése	15
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	23
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	23
3.2.4. Kutatás, monitorozás	23
3.2.5. Mellékletek.....	24
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	26
3.3.1. Agrártámogatások	26
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	28
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	28
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	31
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	32

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Ordacsehi berek Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjKTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUDD20036
--------------------------------	------------------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	749,10 ha
--------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és a *Caricion davallianae* fajaival 7210
- Természetes eutróf tavak Magnopotamion vagy Hydrocharition növényzettel 3150
- Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei 6440
- Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) 6410

1.4.2. Jelölő fajok

- Lápi póc (*Umbra krameri*)

1.4.3. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek/Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

- 3160 Láptavak
- 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek
- 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

1.5. Érintett települések

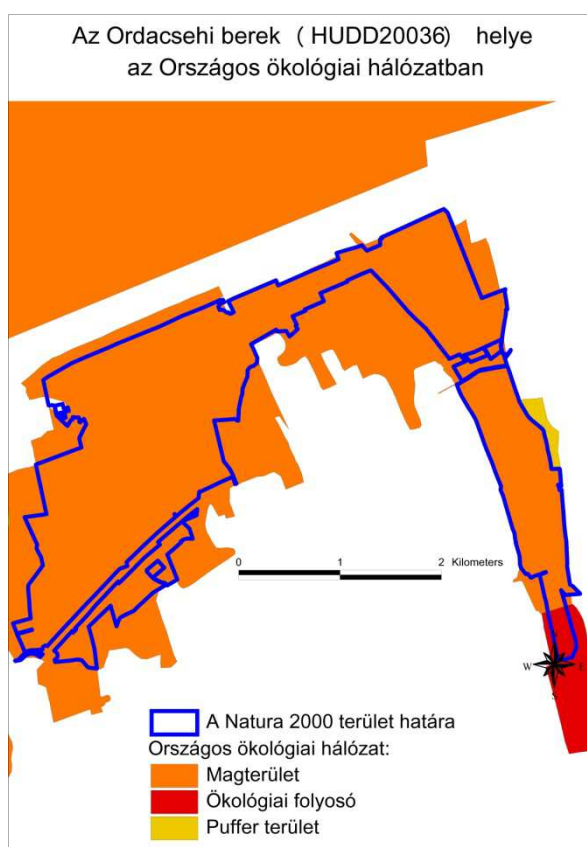
A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
Fonyód	74,12	9,9
Ordacsehi	420,27	56,1
Balatonboglár	212,82	28,4
Lengyeltóti	42,00	5,6

1.6. Egyéb védeltségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Ex lege láp	-	Fonyód 198/5, Ordacsehi 0142/3, 0142/5, 0144/6, 0144/8, 0146/3,5,6, 0160/2,5, 0161/1,4, 166, 168, 0169/1, 0162/2, 3,5, 0163/3,4, 164, 165	393,3717 ha	DDKTVF határozat 2005.

Országos ökológiai hálózat övezete: a tervezési terület döntő része az Országos ökológiai hálózat magterület övezetének része. A Balatonboglár 053 és 051 hrsz. déli részén mintegy 5 hektár az ökológiai folyosó övezetéhez tartozik.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területére nem vonatkozik miniszteri rendelettel elfogadott természetvédelmi kezelési terv, mivel a terület nem védett természeti terület.

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Fonyód Város Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2010. (VI. 25.) önkormányzati rendelete Fonyód Város Helyi Építési Szabályozásáról (Kiegészítette a 26/2012.(X.31.) Ör. 1.§-a hatályos: 2012. november 1-től)
- Ordacsehi Község Önkormányzatának 23/2004. (X.27.) számú rendelete Ordacsehi Építési Szabályzatának es Szabályozási Tervének megállapításáról (módosította: 3/2010.(IV.12.) Kt. számú rendelet 2010.junius 1.-től hatályos)
- Lengyeltóti Településrendezési Terve, jóváhagyva az 1/2004. (i. 29.) számú határozattal és az 1/2004-(i. 29.) sz. rendelettel
  1. sz. módosítás elfogadva 19/2006.(IX. 29.) sz. rendelettel
  2. sz. módosítás jóváhagyva a 1/2007. (I. 25.) sz. rendelettel
  3. sz. módosítás elfogadva a 10/2008.(iv.25.) sz. rendelettel
  4. sz. módosítás a településszerkezeti terv és leírás jóváhagyva a 14/2012. (i. 30.) számú határozattal a hész és a szabályozási tervek elfogadva a 4/2012. (i. 31.) számú rendelettel
- Balatonboglár Város Önkormányzatának 9 /2004. (III.05.) KT. számú rendelete Balatonboglár Város helyi építési szabályzatáról módosította:
  - 11/2005.(V.2.) önkormányzati rendelet
  - 30/2005. (X. 28.) KT rendelet
- 2000. évi CXII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról
- A Somogy Megyei Közgyűlés 15/2004. (XII. 27.) számú rendelete Somogy megye területrendezési tervéről

1.7.3. Körzeti erdőtervek és erdőtervek

- Somogyvári erdőtervezési körzet körzeti erdőterve 2002.01.01-2012.01.01.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és erdőtervek

- Körzeti Vadgazdálkodási Terv (érvényes: 2007-2017)
- Csehi-Imrédi Vadásztársaság vadgazdálkodási terve (érvényes: 2007-2017)

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

- A tervezési területet érintő halgazdálkodási terv nincs.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

- 4-2 Balaton alegység vízyűjtő-gazdálkodási terve.

1.7.7. Egyéb tervek

- A Balaton Régió részletes fejlesztési terve, 2007-2013 (2006.)
- Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Hosszú Távú Területfejlesztési Konceptió 2020-ig (2009.)
- Fonyódi Kistérség Többcélú Társulása környezetvédelmi programja 2010-2015. közötti időszakra készítette: Balatoni Integrációs Kft. 2010.
- Somogy Megye Környezetvédelmi Programja (2009)

1.7.8. Jogerős engedélyek

A tervezési területet érintő jogerős engedélyről nincs ismeretünk.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A03.03	Kaszálás felhagyása, hiánya	H	200 ha	A mezőgazdasági termelés visszaszorulása a gyepterületek (6440, 7230) gazdasági leromlásához vezet (nádasosodás, cserjésedés, adventív fajok terjedése).
A04.03	Pásztorkodás felhagyása,	H	200 ha	A gyepterületek túlnyomó részén a kezelés teljes hiányzik (6440, 7230). A korábbi bányászattal érintett területeken az egyenetlen felszín miatt (bányagödrök, kisebb depóniák) a gépi kaszálás kivitelezhetetlen, ezek a területeket legeltetéssel kellene kezelni, azonban a térségben erre alkalmas állatállomány jelenleg nincs.
D01.02	Autópályák, autóutak, fő- és mellékutak	L	50 ha	Az M7 autópálya és kisebb mértékben az ordacsehi bekötő út forgalma okozhat zavarást (pl. költőterületek áthelyeződését okozza stb.) (7230, 6440, 7210)
E03	Szemét, hulladék	M	100 ha	A terület közvetlenül érintkezik települési részekkel (nyaralótelkekkel), ahol jellemző, hogy a kertekben keletkezett zöldhulladékot (kisebb részben és esetenként kommunális hulladékot is) a szomszédos „berekbe” hordják a környékbeliek. (7230, 6440, 7210)
F03.01.01	Vadak károkozása (túltartott vadállomány)	M	500 ha	Vadászati szempontból a terület egy olyan zárványterület, ahol a növényzet és a vízborítás miatt rendkívül nehéz a vadállomány szabályozása. Aszályos időszakban pedig, az itt található víz további vonzerőt jelent a vad számára, ez a bevándorlással tovább növeli a vadlétszámot. (7230, 6440, 7210)
G05.11	közúti ütközésből	M	200 ha	Az M7 autópálya mentén kiépített

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
	eredő sérülés vagy pusztulás			védőrendszer részlegesnek tekinthető, az ordacsehi bekötő út mentén pedig egyáltalán nincs védőrendszer, ezért alkalmanként jelentős számú mocsári teknős és kétéltű elütés történik.
I01	Idegenhonos inváziós fajok	H	200 ha	A kezeletlenség miatt a gyepterületeket súlyosan veszélyeztetik az inváziós fajok, jellemzően a Soldago terjed, de a fásszárúak közül jelen van az ezüstfa és a zöldjuhar is. (7230, 6440, 7210, 91E0)
J01.01	Leégés	M	500 ha	A tűz kialakulásának veszélyét növeli, hogy a terület közvetlenül érintkezik települési részekkel (nyaralótelkekkel), ahol rendszeres az avar és kerti hulladék égetése. A tüzesetek esetében gyakori a szándékosság, részben a kialakult illegális személtlerakások felgyújtása, részben a „gazos területek rendbetétele” miatt gyújtogatnak. (7230, 6440, 7210)
J02.03.01	Nagy léptékű vízelvezetés	H	500 ha	Mivel a szomszédos települési részek víztelenítését szolgáló csatornák egy rendszert képeznek a berek vízhálózatával, a víztelenítést szolgáló szivattyúzás jelentős mértékben csökkenti a természeti területek vízkészletét is. (3160, 7210)
J03.02	Élőhelyi-összeköttetések (konnectivitás) csökkenése emberi hatásra	M	300 ha	Az M7 autópálya kettészeli a területet. Annak ellenére, hogy létesültek vad és ökológiai átjárók, az elválasztott területrészek közötti kapcsolat csak részleges. (7230, 6440, 7210)
K01.03	Kiszáradás	H	700 ha	Hosszabb aszályos periódusokban akár a teljes kiszáradás is előfordulhat, ami a terület vízhez kötődő fajait – elsősorban a lápi póc állományt – súlyosan veszélyezteti. (3160)

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
K02.01	fajösszetétel változás, szukcesszió	M	700 ha	A kezelés hiánya miatt, egyes területrészekben a télisás terjedése veszélyezteti az egyéb értékes társulásokat (kormos csátés-, szittyós-, és kékperjés lápréteket). A szárazabb gyepterületeken a cserjésedés jelentkezik. (7230, 6440, 7210)
M01.02	aszály és csapadékmennyiség csökkenés	H	700 ha	Az egyre gyakoribbá és hosszabbá váló aszályos periódusok veszélyeztetik a vizes élőhelyekhez kötődő társulásokat segítik a szukcessziót és az adventív fajok terjedését. Az egyes víztestek kiszáradása súlyosan, esetenként végzetesen veszélyezteti a mocsári teknős, kétéltű és különösen a lápi póc állományokat. (7230, 6440, 7210, 3160)

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Általános célkitűzés:

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok:

A terület fő célkitűzései:

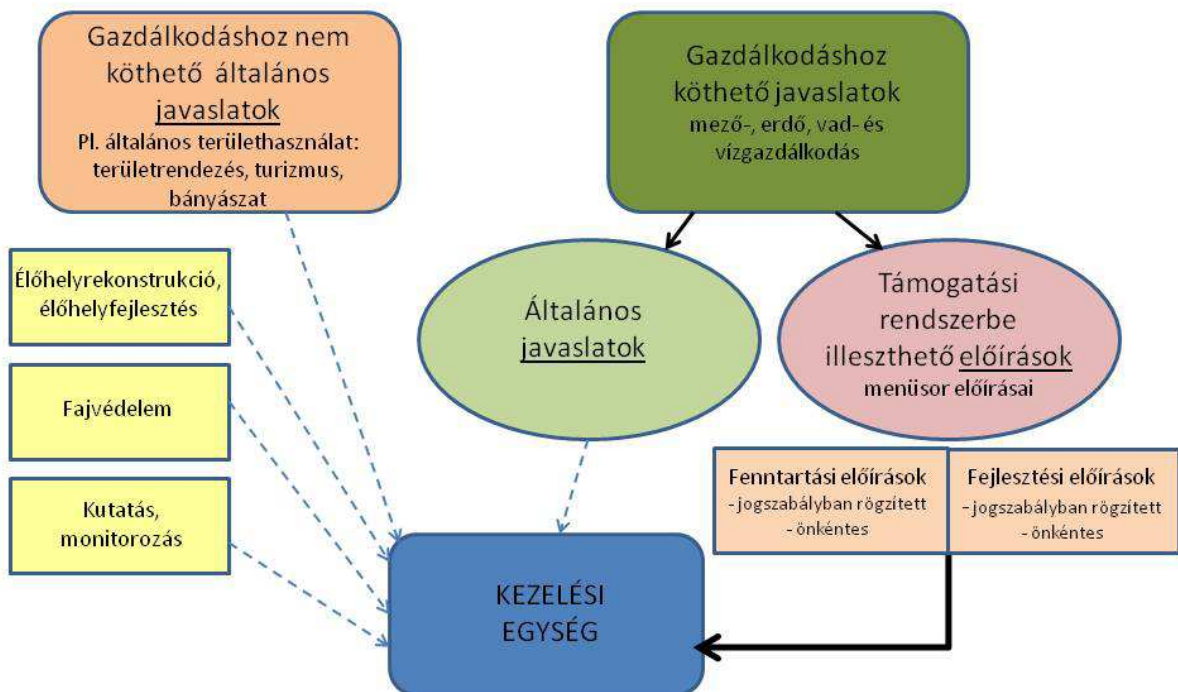
- a területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természetszerű élőhelyek megőrzése, fenntartása – különös tekintettel a kimagasló értéket képviselő láptavakra és a télisásosokra, valamint a kékperjés láprétekre, a mocsárrétekre, és a puhafás ligeterdőkre,
- a védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: kiskészű aszat (*Cirsium brachycephalum*), vidra (*Lutra lutra*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), és kiemelten a lápi póc (*Umbra krameri*).
- A természetes és természetszerű élőhelyek megőrzése, fenntartása, a természetvédelmi szempontból megfelelő gazdálkodás és használat kialakításával.
- Hosszú távon a területre jellemző, őshonos fafajokból álló, természetes szerkezetű erdőállományok kialakítása és az idegen honos fafajok kiszorítása a cél.
- A természetvédelmi terület erdészeti gazdálkodásának a legfontosabb célkitűzése a tájidegen fafajok teljes kiszorítása a területről, és helyükre a termőhelynek megfelelő erdők kerüljenek. A tájidegen fafajok teljes visszaszorítása a nem erdőtervezett területekről az akác, stb. facsoportok eltüntetését is magában foglalja, illetőleg teljes erdőrészeket fafajcseréjét és átalakítását.
- A megmaradt vizes élőhelyek természetesnek megfelelő vízellátását biztosítani kell különös tekintettel a terület mocsárrétegekkel és láprétegekkel és nyílt vizekkel borított részein.
- abiotikus katasztrófák (pl: tűzkár) elhárítása

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalat formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

1. ábra: Kezelési intézkedések rendszere

A fenntartási tervben szereplő javaslatok meghatározása az élőhelytípusok alapján történt. A faj- vagy élőhelyvédelmi szempontból azonos kezelést igénylő területegységeket a terv ún. kezelési egységként határolja le és jeleníti meg a 3.2.5.2 sz. fejezet térképmellékleteiben valamint a 3.2.1. fejezetben.

Ebben a fejezetben meghatározásra kerültek elsőként a gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok, majd a gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok is, amelyek valamennyi érintett kezelési egységen ajánlottak. Ezt követően a kezelési egységeknél már csak azok a javaslatok jelennek meg, amelyek az általános javaslatokon felül kimondottan csak az adott kezelési egységhez kötődnek.

Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

- A tervezési terület egészére nézve természetvédelmi szempontból javasolt intézkedéseket hozni a gyepterületeket vagy erdőterületeket érintő tüzek kialakulásának, az illegális hulladék elhelyezésének elkerülése, az illegális bányászat, valamint a technikai sportok kizárása érdekében.
- A megmaradt vizes élőhelyek természetesnek megfelelő vízellátását biztosítani kell.

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Erdőgazdálkodás

- A jelenlegi, nagyobb részt idegenhonos fajokból álló erdőket hosszú távon őshonos fafajokból álló, a termőhelynek megfelelő erdőkké kell alakítani. Az erdők felújítása során csak a területen őshonos fafajok magvetése, csemetézése engedhető. Az erdősítésben használt szaporítóanyag (mag, csemete) tájegységi (Belső-Somogy) származású legyen.
- A kitermelt faanyag jó természetességi állapotú gyepeken keresztül való szállítását és ezeken az élőhelyeken való depózását kerülni kell, amennyiben a gyepeket érinti a fenti folyamat, úgy a gyepek helyreállításáról (faanyag, kéreg, fűrészpor maradéktalan elszállítása, talaj elegyengetése) gondoskodni kell.
- A cserjeszintek és az erőszéli cserjés sávok megtartása madár fészkelőhelyek szempontjából kívánatos.
- Idős, odvas, valamint álló és dőlt holtfa állomány megtartása a jelölő társulásokban.
- A gyepek élőhelytípusok arányának fenntartása érdekében, a gyepek erdősítését kerülni kell, tehát a gyepek művelési ágú területeken nem kívánatos az erdősítés.

Vadgazdálkodás:

- A Natura 2000-es élőhelyek jó természeti állapotban való fennmaradásával összeegyeztethető, azoknak alárendelt vadgazdálkodás folytatható.
- A tervezési területen vadászattal kapcsolatos berendezések (szóró, sózó, dagonya, vadetető, tároló stb.) elhelyezését kerülni kell.

Gyepgazdálkodás:

- A gyepek művelési ágú területeken művelési ág váltás nem engedélyezhető.
- A gyepterületek jó természeti állapotot fenn kell tartani, illetve helyre kell állítani. A kezeletlenség miatt egyes területrészeket súlyosan veszélyezteteti az erdősülés, a spontán erdősülést meg kell akadályozni különösen irtani kell a bálványfát (*Ailanthus altissima*) a zöld juhart (*Acer negundo*) ezüsthajtót (*Elaeagnus angustifolia*) és az akácosodást (*Robinia pseudoacacia*), de a becserjésedést is fel kell számolni. A gyepterületek megóvásán túlmenően, a mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlan vizes élőhelyek védelme a nemkívánatos erdősüléstől és cserjésedéstől kiemelt cél.
- Az invazív és az erősen terjedő, idegenhonos gyomok, így különösen a magas aranyvesző (*Solidago gigantea*) visszaszorítása aktív kezeléssel.

- A gyepterületek jelentős részén a kezelés teljes hiányzik. A korábbi bányászattal érintett területeken az egyenetlen felszín miatt (bányagödrök, kisebb depóniák) az általánosan alkalmazott gépi kaszálás kivitelezhetetlen, ezek a területeket legeltetéssel kellene kezelni, azonban a térségben erre alkalmas állatállomány jelenleg nincs. Amennyiben az állattartás nem biztosítható, alternatív megoldás lehet speciális gépekkel végzett kaszálás (kis talajnyomású mozgékony erőgép, gémes kasza stb.)

3.2.1. Élőhelyek kezelése

1 KE (vizes élőhelyek)

Érintett élőhelyek:

U9 (U9Nláp)	Állóvizek (Láptavak) (Élőhely Natura 2000 kódja/neve: 3160 - Láptavak)
B1b (B1bN)	Úszólápok, tőzeges nádasok és télisásosok (Télisásosok) Élőhely Natura 2000 kódja/neve: 7210* - Télisásosok)
BA	Fragmentális mocsári- és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló- és folyóvizek partjánál
RA	Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
J4	Fűz-nyár ártéri erdők (Élőhely Natura 2000 kódja/neve: 91E0* - Puhafás ligeterdők, éger- és kőrsligetek, illetve láperdők)

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) *Kötelezően betartandó előírások:*

b) *Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:*

- V07 A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsodása tilos.
- V14 A vízi növényzet és a part menti növényzet irtása (vágás, nádégetés, cserjék kivágása) tilos.
- E69 A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
- V41 A learatott nád vizes élőhelyről történő kiszállításának nyomvonalát működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve kell kialakítani.
- V42 A nádaratás megkezdése előtt 48 órával a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot értesíteni kell.
- V45 November 1. és február 15. között lehet nádaratást folytatni, a mindenkori időjárási és talajviszonyok figyelembe vételével.
- V51 A nádas minimum 30-40%-át nem szabad learatni.
- V57 A betakarítás során a nád rizómájának megsértését kerülni kell.
- VA03 A területen szóró, vadetető, szózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó (erdőtörvény 9. § c) pont) létesítése tilos

2 KE (szikesedő láprétek, homoki gyepek mozaikja)

U9 (U9Nláp)	Állóvizek (Láptavak) (Élőhely Natura 2000 kódja/neve: 3160 - Láptavak)
B1b (B1bN)	Úszólápok, tözeges nádasok és télisásosok (Télisásosok) (Élőhely Natura 2000 kódja/neve: 7210* - Télisásosok)
BA	Fragmentális mocsári- és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló- és folyóvizek partjánál
RA	Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
D1	Meszes láprétek, rétlápok (Caricion duvallianae) (Élőhely Natura 2000 kódja/neve: 7230 – Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp és sásrétek)
B4	Lápi zsombékosok, zsombék-semlyék komplexek (Élőhely Natura 2000 kódja/neve: 7230 – Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp és sásrétek)
OB	Jellegtelen üde gyepek
OC	Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
P2a	Üde és nedves cserjések

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY10	Tárcsázás nem megengedett
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett
GY13	Kiszántás nem megengedett
GY19	Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY25	A területen lévő cserjék irtása és eltávolítása kötelező.
GY26	Inváziós fászfűszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni.
GY44	A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.

GY110	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: szeptember 1.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
V07	A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsodása tilos.
V14	A vízi növényzet és a part menti növényzet irtása (vágás, nádégetés, cserjék kivágása) tilos.
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

3 KE (kaszálórétek)

B1b (B1bN)	Úszólápok, tözeges nádasok és télisásosok (Télisásosok) Élőhely Natura 2000 kódja/neve: 7210* - Télisásosok
OB	Jellegtelen üde gyep
OC	Jellegtelen száraz-félszáraz gyep
P2a	Üde és nedves cserjések

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza.

a) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY10	Tárcsázás nem megengedett
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett
GY13	Kiszántás nem megengedett
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.
GY110	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: szeptember 1.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

4 KE (szántók)

T1	Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
OB	Jellegtelen üde gyepek

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- SZ03 A betakarítást követően tarlóhántás, illetve tarlóápolás kötelező.
- SZ19 Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
- SZ21 Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.
- SZ22 Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.
- SZ43 Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Természetvédelmi szempontból mindenképpen előnyös lenne a tervezési területen a szántó művelésű területek gyepé alakítása. Jelenleg a szántóművelési ágú területeken nem végeznek szántóföldi termelést, ezért a gyepesedés előrehaladott. Ezekben a területeken a gyep művelés fenntartása kívánatos.

A jelenlegi szántó művelési ágú területeken intenzív szántóföldi művelés felhagyása és a gyepesítés fontos rekonstrukciós cél. Ennek érdekében bármelyik alábbiakban felsorolt megoldás támogatható:

- SZ52 Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel.
- SZ53 Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással.
- SZ55 Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel.

5 KE (erdőtervezett erdők)

- S1 Akácültetvények
- S3 Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők
- J4 Fűz-nyár ártéri erdők (Élőhely Natura 2000 kódja/neve: **91E0*** - **Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők**)
- J5 Égerligetek (Élőhely Natura 2000 kódja/neve: **91E0*** - **Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők**)

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a következő jogszabályok tartalmazzák:

- az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet
- Somogyvári erdőtervezési körzet körzeti erdőterve 2002.01.01-2012.01.01.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- E06 Idegenhonos fajok telepítésének mellőzése.
- E08 Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
- E09 A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki
- E16 A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.
- E26 Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
- E29 A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fajok eltávolítása.
- E49 Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.
- E51 Felújítás táj- és termőhelyhonos fajokkal, illetve faállomány típusal.
- E54 Idegenhonos fajú faállomány szerkezetátalakítása.
- E69 A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
- E72 Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, száruzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.
- E88 Fakitermelés csak augusztus 15. és február 28. között végezhető.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A tervezési terület erdészeti gazdálkodásának a legfontosabb célkitűzés a tájidegen fafajok teljes kiszorítása a területről, és a termőhelynek megfelelő erdőtársulások rekonstrukciója.

A termőhelyi adottságok miatt egyes erdőterületek csak korlátozottan alkalmasak intenzív erdőgazdálkodásra (pl. víznyomásos, vagy extrém száraz foltok). Ezeken a területrészeken a nagyberekre jellemző, ligetes erdőszerkezet kialakítása a cél, megőrizve a vizes, láposodó, vagy más, a területre jellemző gyeptársulások mozaikját. Ez az erdőtervezett területek terén is a nem teljesen zárt, akár 50 % alatti záródású erdő kialakítását is jelentheti.

6 KE (nem erdőtervezett erdők)

S7 Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a következő jogszabályok tartalmazzák:

- az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet
- Somogyvári erdőtervezési körzet körzeti erdőterve 2002.01.01-2012.01.01.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- E06 Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
- E08 Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
- E09 A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki.
- E16 A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.
- E49 Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.
- E51 Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típusokkal.
- E69 A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
- E88 Fakitermelés csak augusztus 15. és február 28. között végezhető.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A tervezési terület, de különösen a természetvédelmi terület erdészeti gazdálkodásának a legfontosabb célkitűzés a tájidegen fafajok teljes kiszorítása a területről, és helyükre a termőhelynek megfelelő gyeptársulásainak, illetőleg erdőtársulásainak mozaikszerű rekonstrukciója, a jellegzetes nagyberekre látkép kialakítása a tájra honos fafajokból álló

facsoportokkal. A tájidegen fafajok teljes visszaszorítása a nem erdőtervezett területekről az akác, stb. facsoportok eltüntetését is magában foglalja, illetőleg teljes fafajcserejét, vagy gyeppé alakítását.

7 KE (iparterület)

U4 Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

GY26 Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY107 Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.
E69 A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.

8 KE (horgász tó)

U9 Állóvizek
B1b Úszólápok, tözeges nádasok és télisásosok
J1a Fűzlápok (Élőhely Natura 2000 kódja/neve: **91E0*** - **Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők**)
J4 Fűz-nyár ártéri erdők (Élőhely Natura 2000 kódja/neve: **91E0*** - **Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők**)

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

V07 A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsodása tilos.
V10 Halastavak medrének meszezése tilos.
V14 A vízi növényzet és a part menti növényzet irtása (vágás, nádégetés, cserjék kivágása) tilos.
V19 Idegenhonos halfajok visszaszorítása kötelező, idegenhonos halfaj telepítése tilos.
V41 A learatott nád vizes élőhelyről történő kiszállításának nyomvonalát működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve kell kialakítani.
V42 A nádaratás megkezdése előtt 48 órával a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot értesíteni kell.
V45 November 1. és február 15. között lehet nádaratást folytatni, a mindenkori időjárási és talajviszonyok figyelembe vételével.
V51 A nádas minimum 30-40%-át nem szabad learatni.
V57 A betakarítás során a nád rizómájának megsértését kerülni kell.

VA01 Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A KE mintegy felét, jelenleg használaton kívüli tómeder alkotja. Amennyiben ez a későbbiekben tóként, halgazdasági hasznosításra kerülne, úgy azt a Nemzeti Park Igazgatósággal előzetesen egyeztetni szükséges.

9 KE (mocsárrétek)

D34	Mocsárrétek (Élőhely Natura 2000 kódja/neve: 6440 - Ártéri mocsárrétek)
B1b	Úszólápok, tözeges nádasok és télisásosok
B5	Nem zsombékoló magassárrétek
RA	Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY10	Tárcsázás nem megengedett
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett
GY13	Kiszántás nem megengedett
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni.
GY44	A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.
GY111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.
V07	A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsodása tilos.
V14	A vízi növényzet és a part menti növényzet irtása (vágás, nádégetés, cserjék kivágása) tilos.

V45	November 1. és február 15. között lehet nádaratást folytatni, a mindenkori időjárási és talajviszonyok figyelembe vételével.
V49	A nádas minimum 10-20%-át nem szabad learatni.
V57	A betakarítás során a nád rizómájának megsértését kerülni kell.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

- Mivel a szomszédos települési részek víztelenítését szolgáló csatornák egy rendszert képeznek a berek vízhálózatával, a víztelenítést szolgáló szivattyúzás jelentős mértékben csökkenti a természeti területek vízkészletét is. Ezért a két vízrendszert célszerű szétválasztani, ezzel javítva a lápterület vízellátását.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

- A telepesen fészkelő madarak - a nagy kócsag (*Egretta alba*), a vörös gém (*Ardea purpurea*), a bölömbika (*Botaurus stellaris*), valamint a cigányréce (*Aythya nyroca*) érdekében, a területen biztosítani kell a megfelelő vízszinteket. A nádaratást a fészektelepek figyelembevételével lehet végezni. A fészektelepek zavartalanságát biztosítani kell.
- A terület nyílt vizekkel rendelkező részein a szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), lápi póc (*Umbra krameri*), a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) és a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) állományai érdekében ezen víztestek halászati hasznosítása, minden toéépítés jellegű beavatkozás, mederkotrás stb. tilos. A víztesteket érintő minden beavatkozás csak természetvédelmi érdekből végezhető.
- Az M7 autópálya mentén kiépített védőrendszer részlegesnek tekinthető, az ordacsehi bekötő út mentén pedig egyáltalán nincs védőrendszer, ezért alkalmanként jelentős számú mocsári teknős és kétéltű elütés történik. A védőrendszer kiegészítése, hibáinak kijavítása rendkívül fontos feladat.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

- A terület vegetációját korábban nem vizsgálták rendszeresen. Feltétlenül szükséges a jelölő társulások állapotának, kiterjedésének rendszeres nyomon követése, ezért célszerű lenne legalább 6 évenként felmérni azokat.
- Ugyan így fontos az adventív fajok vizsgálata is, mert ez befolyásolja az aktuálisan szükséges kezelések meghatározását. Ezeket a vizsgálatokat legalább 3 évenként el kell végezni.
- Az elmúlt években szórványos felmérések történtek mind a mocsári teknős, mind a lápi póc tekintetében. Ezeket a felméréseket mindenképpen szükséges folytatni és rendszeressé tenni.

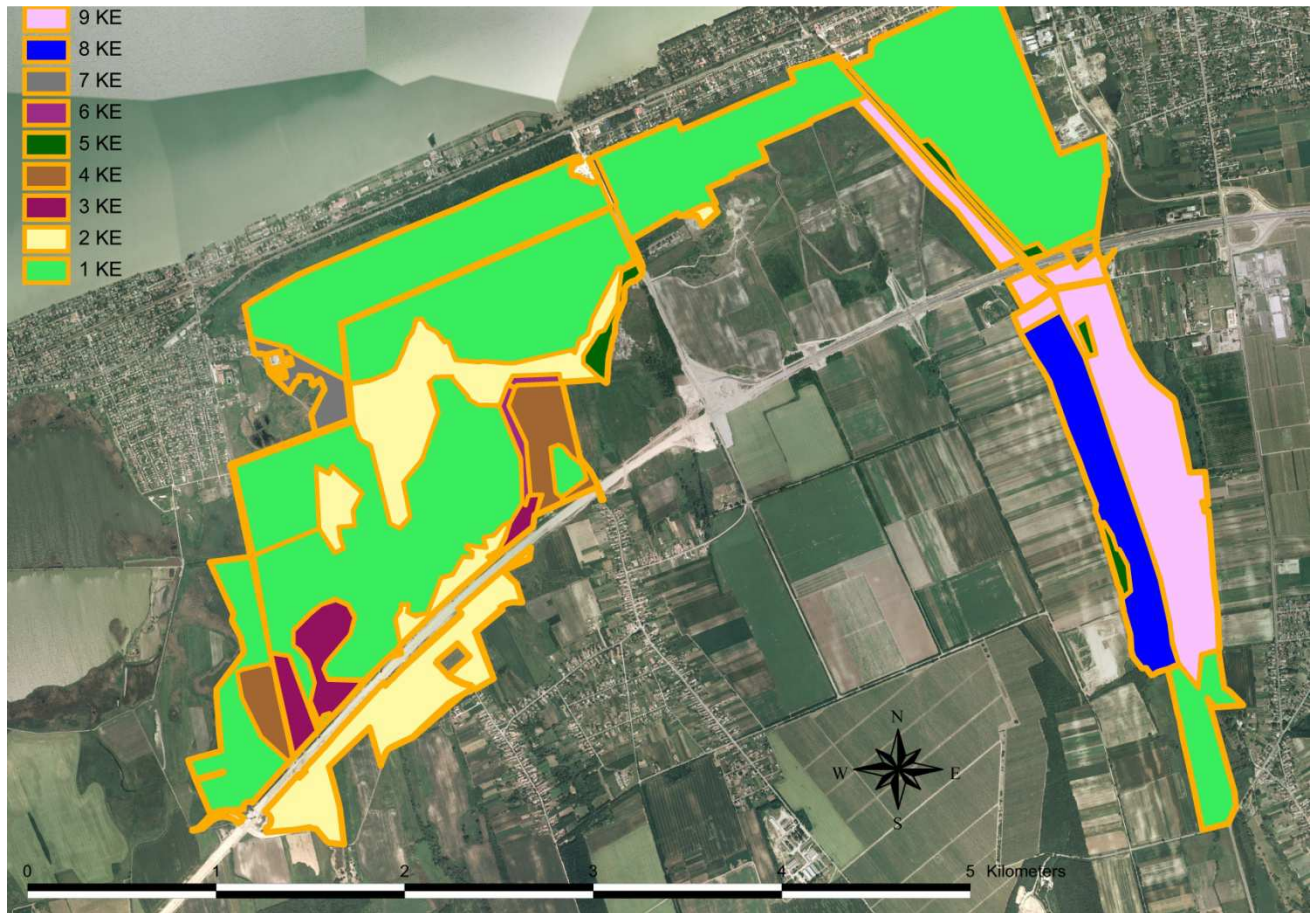
3.2.5. Mellékletek

3.2.5.1. Kezelési egységek táblázata

Kezelési egység	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett MEPAR-blokk
1 KE (vizes élőhelyek)	Fonyód 0198/5, Ordacsehi 05; 06/3-7,9-13,18; 053; 051; 0142/16; 0144/8; 0148/1-4; 0162/5; 0165; 0166/1; 0170/7 Balatonboglár 058/21; 059/1,2,19; 087/12; 092/1; 093/1,2,9; 095/1,2; 099; 0100/1,2; 064/7	
2 KE (szikesedő láprétek, homoki gyepek mozaikja)	Ordacsehi 06/10-12; 0142/2,3,9; 0144/5,9; 0146/2,3,6; 0148; 0155/1,2,4; 0162/5; 0163/3,4; 0166/1	
3 KE (üde gyepek)	Ordacsehi 0142/5; 0144/8; 161/4	
4 KE (szántók, parlagok)	Ordacsehi 0142/16; 0161/4; 0170/6,7	
5 KE (erdőtervezett erdők)	Ordacsehi 042; Balatonboglár 056/1; 058/21; 093/1	
6 KE (nem erdőtervezett erdők)	Ordacsehi 06/3,4; 0161/4; 0162/5; 0170/7	
7 KE (iparterület)	Fonyód 0198/4,5	
8. KE (horgásztó)	Ordacsehi 039; 040; 041; 042;	
9 KE (mocsárrétek)	Ordacsehi 037/1-48, 53-58; 039; Balatonboglár 036; 037/1-37; 039/1-32; 040; 041; 042/1-26; 043; 045/1-26; 055/1-21; 056/2- 22; 058/1-6; 059/7,9-12,17-18; 060/27; 095/3	

3.2.5.2. Kezelési egységek térképe

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A Ordacsehi berek (HUDD20036) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X. 8.) Kormányrendelet az irányadó.

A tervezési terület 100 %-ban az Országos ökológiai hálózat része, döntő részben magterület övezetben, mintegy 5 ha pedig ökológiai folyosó övezetben.

A tervezési terület nagyobb részt állami tulajdonban van, a legnagyobb kezelő a Balatonfelvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (52,4 %), jelentős terület van magántulajdonban is (31,8 %), de önkormányzati és egyéb állami tulajdon is jelen van a tervezési területen, az alábbiak szerint:

Tulajdonosi csoport/ kezelő	Tervezési terület %-a
Magyar Állam/Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	52,4
Magántulajdon	31,8
Önkormányzati tulajdon	12,3
Magyar állam/Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	1,4
Magyar Állam/Vízitársulat	1,9
Magyar állam/Közútkezelő	0,2
Mindösszesen:	100

A kezelési javaslatok során mindezeket a körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

Az Uniós csatlakozást követően hazánk támogatási rendszere a többi tagállaméhoz harmonizáltan alakult ki. Ez vonatkozik a Natura 2000 területekre is.

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A tervezési területen a gazdálkodás – ezen belül a legeltetés – intenzitása, évtizedek óta messze elmarad a lehetséges szinttől. Elsősorban a terület keleti, Balatonboglár községhatárban lévő része alulhasznosított. Ennek eredményeként a korábbi gyepterületek jelentős része elnadasodott, a gyepgazdálkodás újraindítása rekonstrukciós beavatkozásokat is igényelnek.

A tervezési terület gyepes élőhelyeire az egységes területalapú támogatás, az agrár-környezetgazdálkodási támogatás, valamint a 128/2007. (X.31.) FVM rendelet alapján a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz területalapú, kompenzációs támogatás vehető igénybe.

A tervezési terület erdőtervezett erdőrészeire vonatkozóan - a 41/2012 (IV. 27.) VM rendelet alapján – szintén igényelhető a Natura 2000 területekre vonatkozó kompenzációs támogatás.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A tervezési területen a jelenleg elérhető mezőgazdasági támogatások úgy tűnik nem elég vonzóak, illetve nem elégségesek ahhoz, hogy az évtizedek óta kezeletlen területeken elvégezzék a szükséges rekonstrukciókat és újra művelésbe vonják azokat. Megoldást

jelentene – önállóan, vagy a meglévő Natura 2000 támogatást kiegészítve – egy olyan támogatási forma, ami lehetővé tenné, illetve segítené a leromlott gyepterületek rekonstrukcióját, finanszírozná az első évek gazdaságtalan termelését.

A gyepterületek kezelése szempontjából további lehetőséget teremtenének az állatállomány fejlesztését célzó támogatások. A tervezési területen elsősorban a birka és a szarvasmarha létszám növekedése teremtené meg a mezőgazdasági hasznosítás igényét.

3.3.1. Pályázatok

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság jelenleg az alábbi projektben vesz részt (partnerekkel) amelyeknek van a Ordacsehi berek Natura 2000 területre is relevanciája:

Pályázat neve	Azonosító	Részvételünk
Közösségi jelentőségű és védett állatfajok felmérése Vas, Zala és Somogy megye Natura területein	SH/4/12 (Svájci Alap)	Partner

A program 2012-2015 között a Vas, Zala és Somogy megye Natura 2000 területein, mintegy 90 közösségi jelentőségű állatfajának monitorozását végzi (denevérek, hüllők, kételtűek, szitakötők, lepkék és xilofág bogarak köréből). A célterületek között a tervezési terület is szerepel.

Tervezett természetvédelmi jelentőséggel (is) bíró pályázatok:

Élőhelyvédelem, és helyreállítás a Kis-Balaton medence és a Nyugat- Külső-Somogy kistájakon – KEHOP 2014-2020

Tervezett tevékenység: Az Ordacsehi és Fonyódi községhatárba eső lápterület vízügyi rekonstrukciója, vízviisszatartást segítő műtárgy építés.

Ordacsehi udvarház látogató- és gazdálkodási központ létesítése - GINOP 2014-2020

Tervezett tevékenység: Látogató és oktató központ kialakítása, valamint a területkezelés és gazdálkodás feltételeinek megteremtése.

3.3.2. Egyéb

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A tervezési munka során a kommunikáció céljaihoz kerültek megválasztásra az egyes célcsoportok elérésére alkalmas kommunikációs elemek.

Ezek alkalmazása, megvalósítása a projekt során a fenntartási terv készütségi fázisaihoz igazodott, figyelembe véve a 43/2012 (V.3.) VM rendeletet. Egy-egy kommunikációs cél megvalósulását többféle elem tette lehetővé.

A kommunikációs munka alapját egy honlap képezte, amely 11 db Natura 2000 terület fenntartási terv készítési projekt honlapja. Ezen keresztül elérhetővé vált minden fontos információ és tervanyag. A kiküldött postai és elektronikus levelek, önkormányzati közlemények és újságcikkek mind tartalmazták a honlap elérhetőségét. A fórumok tapasztalatai alapján elmondható, hogy az informatív és felhasználóbarát honlapot számos érintett felkereste.

A felhasznált kommunikációs elemek táblázatos formában kerülnek bemutatásra.

Kommunikációs eszközök és rövid jellemzésük	Érintett célcsoportok	Kommunikációs eszköz funkciói						Igazoló dokumentum
		A Natura 2000 hálózat bemutatása	A tervezési folyamat bemutatása	Információk egyeztetése, kérése	Fenntartási terv véleményezése	Fejlesztési igények felmérése	Konkrét kérdések tisztázása	
Terepbejárás: a terület HRSZ-es térképi áttekintése formájában valósult meg, a terepi munkának nem kedvező időjárási körülmények miatt. A résztvevők száma 8 fő volt.	- tulajdonosok - gazdálkodók - vadásztársaságok			X		X	X	jegyzőkönyv / jelenléti ív és emlékeztető
Falu- és gazdafórum: a tervezési terület központi településén került megtartásra, minden címlistán szereplő érintett meghívásával. A résztvevők száma 8 fő volt.	- tulajdonosok - gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - falugazd. és agrárk.tanácsadók - vadásztársaságok	X	X		X	X	X	meghívó, jelenléti ív és emlékeztető
Önkormányzati közzététel: Hirdetmény a tervezésről, és fórum meghívók közzététele valósult meg az érintett településeken (4db)	- gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság		X		X			önkormányzati igazolás/fénykép /screenshot az internetes közzétételről
Honlap: <i>natura2000.balatonregion.hu</i> 11 db önálló Natura 2000 terület közös honlapja. Tájékoztatási, dokumentum megosztó és véleményezési funkciók együttes betöltése. Az egyeztetési tervanyagok közzétételének leghatékonyabb módjának ez az eszköz bizonyult.	- tulajdonosok - gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság - falugazd. és agrárk. tanácsadók - gazdakörök - vadásztársaságok - állami szakmai szervezetek	X	X	X	X	X		internetes elérhetőség, honlap címe
Küldött postai levél, e-mail:	- tulajdonosok	X	X	X	X	X		levélről másolat,

Kommunikációs eszközök és rövid jellemzésük	Érintett célcsoportok	Kommunikációs eszköz funkciói						Igazoló dokumentum
		A Natura 2000 hálózat bemutatása	A tervezési folyamat bemutatása	Információk egyeztetése, kérése	Fenntartási terv véleményezése	Fejlesztési igények felmérése	Konkrét kérdések tisztázása	
Önkormányzatok, falugazd., agrárkamara, állami. sz. e-mail tájékoztatása, valamint az önkormányzatoktól kapott tulajdonosi adatok alapján a tulajdonosok nagy részének levélben történő értesítése történt meg. A levél mellé minden esetben kitöltendő, visszaküldendő kérdőív került megküldésre. Összesen 35 db postai levél és 16 e-mail került kiküldésre.	- gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság - falugazd. és agrárkam.tanácsadók - gazdakörök - vadásztársaságok - állami szakmai szervezetek							kinyomtatott e-mail, kinyomtatott kérdőív
Nyomtatott ismertető: A tervezés folyamatát és tapasztalatait bemutató színes kiadvány készült 11 db területre közösen, 400 példányban.	- gazdálkodók - falugazd. és agrárkam. tanácsadók - gazdakörök - vadásztársaságok	X					X	az ismertető egy példánya
Sajtó megjelenés: A Balaton térségében ismert és népszerű, Balatoni futár c. havi magazinban jelent meg egy ½ és egy egész oldalas cikk a tervezésről.	- tulajdonosok - gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság - falugazd. és agrárk. tanácsadók - gazdakörök - vadásztársaságok - állami szakmai szervezetek	X	X	X	X	X	X	újságcikkek másolata

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A kommunikáció címzettjei területi illetékesség szerint kerültek összegyűjtésre. Az érintett önkormányzati szakemberekkel történő kapcsolatfelvétel kulcsfontosságúnak tekinthető. Helyismeretük és a rendelkezésre álló adataik alapján segítették a tervezést, további érintetteket javasoltak, hirdetmény és értesítők formájában tájékoztatták a lakosságot, illetve helyet biztosítottak a fórumok lebonyolítására.

Célcsoport	Szervezet/személy neve
Önkormányzat(ok)	Ordacsehi Község Önkormányzata
	Lengyeltóti Város Önkormányzata
	Fonyód Város Önkormányzata
	Balatonboglár Város Önkormányzata
Civil szervezetek (helyi önkormányzat javaslata alapján)	Csehi Imrédi Vadásztársaság
	Helyiérték Egyesület
	Dél-balatoni Borút Egyesület
	Nők a Balatonért Egyesület
LEDAER akciócsoportok	Balatongyöngye Vidékfejlesztési Egyesület
Falugazdász(ok)	Országih István
	Nagy Ildikó
Magyar Agrárgazdasági Kamarai tanácsadók	Szente Miklós
Tulajdonosok, gazdálkodók, vagyongazdálkodók	Szilágyi István
	Horváth Gáspárné
	Kránicz József
	Ágoston Lászlóné
	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Ig.
	Varga Ferencné
	Lukáné Varga Katalin
	Bertók Istvánné
	Bertók Tamás
	Kocsis Győző
	Lancsali Lajos
	Táskai Réka
	Nagy Istvánné
	Pete Tibor
	Észak-Somogyi Vízi Társulat
	Albert György
	Albert Ferenc
	Hujber Lászlóné
	Szentgyörgyvári Zoltán Jánosné
	Ihász Ferencné
	Harangozó Lajos
	Poór Józsefné
	Somogyi Pál
	Farkas Géza Gyula
	Pintér Jánosné
	Kerekes Róbert Károly
	Dr. Illés Huba
	Kelemen Lajos
	Komáromi Lajos
	Pettyán István

Célcsoport	Szervezet/személy neve
	AVE Zöldfok Zrt.
	Szabados Jánosné
	Vincze István
	Weinkellmann Mihály
	Pethő Józsefné
	Tavaszi József
	Észak-Somogyi Vízi Társulat
	Kiss Sándorné
	Állami Autópályakezelő Zrt.
	Galla Lajos
	Tavaszi Valéria

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

A táblázat a terv szempontjából hangsúlyos véleményeket, és azok beépítését tartalmazza. Az összes beérkezett vélemény a 8. sz. mellékletben található.

Véleményező	Vélemény	Intézkedés/ Válasz
SMKH Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész Iroda	<p>Javaslom a Natura 200 területek magterület – puffer terület és ökológiai folyosó rendszer szemléletben történő felülvizsgálatát, azaz ne fordulhasson elő olyan magterület, amely védelmi övezet nélkül került kijelölésre és oltalom alá helyezésre. Az ilyen magterületek megszüntetése, vagy védelmi övezettel történő körbevétele jogos szakmai igényként merül fel (különösen, amikor közvetlenül belterületi határ mellett került kijelölésre e képen magterület.).</p> <p>Továbbá fontos szempontnak tartom, hogy a Natura 2000 területek és a műszaki infrastruktúra fejlesztések ellentmondásai legkésőbb ezen felülvizsgálatban, de leginkább a felülvizsgálat alatt lévő területrendezési tervekben feloldásra kerüljenek.</p>	<p>A Natura területek nem a NÖH szempontok szerint lettek kijelölve. A jelen tervezésnek nem feladata a kijelölések felülvizsgálata. Fontos lesz a TRT-ben a Natura fenntartási terv figyelembe vétele.</p>
Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ	<p>Részletes tájékoztatást adott, hogy mely Natura 2000 területek határosak országos közutakkal.</p> <p>Az oldalszámozás hiányzik.</p> <p>1.4.2. fejezet</p> <p>A 9 db jelölő faj közül 8 hiányzik a felsorolásból. E 8 faj közül a Cucujus cinnaberinus a tervben sehol sem fordul elő, így védelmének célja sem része a tervnek, ami alapvető hiányosság. A 7 másik faj legalább a 3.1. fejezetben, a kezelési célok közt említésre kerül.</p>	<p>A terv 1.4.2. pontjában csupán a A-C populációs értékkel szereplő fajokat kell szerepeltetni, a D-vel jelölteket nem. Ezekkel kapcsolatos információk a megalapozó dokumentációban szerepelnek.</p> <p>A szükséges pontosításokat megtettük.</p>

Véleményező	Vélemény	Intézkedés/ Válasz
	<p>3. fejezet</p> <p>A D01.02 sorban pontosítandó, hogy autópályák, autóutak és főutak nem részei a Natura 2000 területnek, csak a 67101 j. mellékút egy szakasza található a Natura 2000 területen.</p> <p>A J03.02 sorban pontosítandó, hogy az M7 autópálya nem kettészeli a területet, hanem a Natura 2000 terület két részterülete az M7 autópálya két oldalán helyezkedik el.</p> <p>3.4.3. fejezet</p> <p>Felülvizsgálandó az a megállapítás, hogy az „Ordacsehi berek esetében az állami tulajdonú területek az Állami Autópályakezelő Zrt. ... kezelése alatt állnak”, mivel az M7 autópálya nem tartozik a Natura 2000 területbe, az abba tartozó 67101 j. mellékút közútkezelője nem az Állami Autópályakezelő Zrt., hanem a Magyar Közút Nonprofit Zrt.</p>	
Ordacsehi Község Önkormányzata	<p>Az érintett területek nagy része rét ill. alacsony fekvésű, lápos, vizes terület, ahol nagy vízigényű növények (nád, gyékény) találhatóak. A tulajdonosok nyilvántartásunkban nem szerepelnek, mezőgazdasági művelés alatt nem állnak a területek.</p> <p>A Natura 2000 területek kialakítása után tervezzük iskolai táboroztatás megszervezését, melynek a természet megismertetése, állatok és madarak megfigyelése lenne a célja. Iskolában a nyári időszakra a szálláshely és az étkeztetés biztosítható.</p>	A kapott információk a megalapozó tanulmány készítése során figyelembevételre kerültek. Nem érkezett visszajelzés a fenntartási tervanyagot illetően.
Balatonboglár Város Önkormányzata	Részt kíván venni a tervezésben. A területhasználatot illetően információkat, és földhivatali kimutatást küldött (a többi településre vonatkozóan is). Javaslatot tett a munkába bevonható civil szervezetekre.	A kapott információk a megalapozó tanulmány készítése során figyelembevételre kerültek. Nem érkezett visszajelzés a fenntartási tervanyagot illetően.
Lengyeltóti Város Önkormányzata	A Natura 2000 területek zöme gyep, legelő művelési ágban szerepelnek, de található árok és erdő művelési ág is. Az ingatlanok magántulajdonban vannak, az önkormányzati tulajdonban lévők árok művelési ágban szerepelnek.	A kapott információk a megalapozó tanulmány készítése során figyelembevételre kerültek. Nem érkezett visszajelzés a fenntartási tervanyagot illetően.
Kiss Miklós (polgármester, Ordacsehi Község Önkormányzata)	Fórum hozzászólás: Érdeklődött, hogy a területen lévő, jelentős teknős állomány milyen viszonyban áll a Natura 2000-rel?	A területen valóban jelentős a mocsári teknős állomány tervben megfelelő hangsúllyal szerepel.

Véleményező	Vélemény	Intézkedés/ Válasz
Vásárhelyi Tibor (Balatonboglár Város Önkormányzata)	Fórum hozzászólás: Elmondása szerint jelentős mennyiségű, aratható nád van a területeken. Ahol megengedett, fontos lenne ennek betakarítása. Tűzvédelmi szempontból a nádas területek mellé védősávot javasolt.	A terv minden nádas területen lehetővé teszi a nádaratást.
Hídvégi József (polgármester, Fonyód Város Önkormányzata)	Fórum hozzászólás: Nem tartja kívánatosnak a nem művelt, vízállásos területek gyarapodását, főként a várost sújtó szúnyog invázió miatt. Szorgalmazná a gyepképző területek gyepesítését. Ismeretei szerint több környékbeli gazdálkodó tervezi a legeltető állattartást, ami megoldaná a területek karbantartását. Fontos a megfelelő támogatás e téren.	A terv tartalmazza ezeket az elemeket.